

Avstrijsko in naše uradništvo.

Zdi se mi potrebno napisati par vrstic o velevažnem socialnem in za državno upravo neobhodno potrebnem uradniškem vprašanju z ozirom na vzgled sosedne Avstrije.

Ta in oni šovinst bo v svoji omejenosti in tipični nacionalni zagrizenosti odložil časopis, češ: kaj nam bo pisal klerikalec z ozirom na skrahirano Avstrijo. Naj se gre solit! Naj se obesi! itd. — To mimogrede povedano. Razumnemu človeku, ki da nekoliko na razširjenje svojega horizonta in poleg tudi socialno čuti in misli — je lahko govoriti in sicer z uspehom, kako je drugod.

Žalibog pa smo po zaslugah korumpirane in koruptne radikalije ter po nadutosti beloročke oficirske kaste, ki v Eshaeziji vedri in oblačni prišli tako daleč, da iščemo pri „skrahiranih“ sosedih ne svarilnih, ampak posnemanja vrednih vzgledov.

Sedaj pa ad rem! Uradniška organizacija (strokovna) je v Avstriji zelo močna in — dobra. Svoičas je bil avstrijski uradnik (pred vojno) gospod, ki je lahko svojemu stanu primerno živel. Prišla je vojna in po vojni je avstrijski uradnik postal uboga para — uprav kakor njegov jugoslovanski kolega v stradanju in vsestranskem pomanjkanju.

Avstrijska država se je potrudila, da je — sicer po etapah — zboljšala bedno in sramotno stanje svojega uradništva. — **Kaj pa je storila naša država?** Ničesar! Razun osamljenih interpelacij poslancev Jugoslov. kluba, ki so neštetokrat intervenirali v prilog drž. uradnikov ter zahtevali širokopotezno in social. pravično ureditev tega vprašanja, ni zgodovina zabeležila drugih dogodkov razven zelo enostransko zasnovane in ravnotako izdelane službene pragmatike.

V Eshaeziji se imenuje vprašanje po centralistični terminologiji — „pitanje“. Ako se prav vzame, ni to srbsko „pitanje“ nič drugega kakor upravo slovensko **pitanje** uradniškega stanu.

V Avstriji sicer ne živi uradnik danes tako primerno kod nekdanj pred vojno, v mirnem času, toda vsak objektivni poznavalec razmer mora resnici na ljubo in dobri ter pravični stvari v korist priznati, da dela Avstrija z vsemi ji na razpolago stoječimi sredstvi na to, da se uradniški stan povspne do dostojne višine.

Pred kratkim je to njeno stremljenje (incijator je dalekovidni in socialno pravični „klerikalec“ prelat dr. Seipel), doseglo v tem delu že drugo etapo.

Dosedaj so bile med plačami kvalificiranih in nekvalificiranih malenkostne razlike, sedaj pa predvideva vladni načrt znatno zvišane prejemke za uradnike višjih skupin ter sploh za kvalificirano uradništvo; pri tem pa niso pozabljeni nižje kategorije. Razlika povišanja prejemkov se pozna v znatno povišanih odstotkih za prejemke kvalificiranega višjega uradništva. Tako je predvidjeno za uradništvo od 1.—8. skupine 20 odstotkov, 9.—10. skupine 30 odstotkov, 11.—13. skupine 35 odstotkov, od 14. do

19. skupine 40 odstotkov in za uradništvo izven skupin celo 50 odstotkov.

Kako se to predvideno povišanje prejemkov lahko opravičuje se utemeljuje:

Uradni sluga, torej pomožni delavec je imel v mirnem času 96 kron mesečnih prejemkov. Preračunjeno po sedanjem stanju denarne vrednosti (valute) je 1:11.027, bi torej moral imeti mesečno 1.073.000 kron, v resnici pa ima 1.103.000 kron, torej 103 odstotkov v razmerju s predvojnimi prejemki. Po novi odredbi pa bo prejemal s 1. decembrom 1923 že 1.165.000 kron, torej 109 odstotkov svojih predvojnih prejemkov.

Vzemimo primer kanclista. V mirnem času je imel 193 K mesečnih prejemkov, t. j. 1.129.000 K, torej 89 odstotkov, po novem bo imel 1.196.000 K, torej 92 odstotkov itd.

Računski uradnik je imel 193 kron, kar je po današnjem stanju valute K 2, 132.000. Danes prejema 1.229.000 torej 38 odstotkov, a sedaj dobi že 1.359.000 kron, torej za 64 odstotkov predvojne plače.

Dvorni svetnik, takozvani „Hofrat“, ki se pri nas postavlja za vzgled mizerne plače je imel po 28 letin službe že 1017 kron mesečno, kar bi pomenilo danes 11 milijonov 210 tisoč, v resnici ima sedaj le 3.748.000 kron t. j., 33 odstotkov ter bo po novem dobival 4.930.000 torej že 44 odstotkov svoje mirnodobske plače. (Ko isto doseže, menda že umre . . .)

Visoki državni uradnik napr. sekcijski šef kakega ministerstva je imel K 1667 na mesec, kar bi se zenačilo z 18.378.000 K prejema pa v resnici le 4.603.000 K, t. j. 25 odstotkov in bo dobil odslej že 6 milijonov 508 tisoč K, t. j. 35 odstotkov.

Proti taki ureditvi tega vprašanja so se uradniški krogi vzdignili in bunili, češ, da se ne upošteva neznosna draginja ampak samo valutna razlika od predvojnih plač, ki že takrat niso bile zadostne.

Tako dela „skrahirana“ Avstrija, da vsaj delno lajša bedno uradniško življenje, dasi tudi ta načrt avstr. vlade ne odgovarja faktičnim potrebam uradništva ter ima mnogo napak, katerih najglavnejša je ta, da se na eksistenčni minimum ne ozirajo. Pri nas seveda ne vedo, kakršen stroj ali slon je eksistenčni minimum, ki je najnujnejši predpogoj za obstanek.

Skandal je, da učeni prosvetni delavci, profesorji, učenjaki, pisatelji in posebno uradniki, ki zavzemajo odgovorna mesta prejema tako sramotno nizke plače, da ne morejo živeti stanu primerno. O beraškem stanju nižjega in srednjega uradništva pa od pravičnega gneva do centralistične korupcije ni mogoče govoriti.

Sedaj ko je g. Pašič, ta nesmrtni upravitelj raznih dispozicijskih fondov ob priliki „novog reguliranja činovničkog materijalnog stanja“ dobil zopet milijarde „v dispozicijo“ bi moralo postati bolje, pa ne bo. Pri nas je vedno denarja dovolj za razne dispozicijske (recte korupcijske) fonde, ni ga pa za najnujnejše vitalne interese v državi. — Quousque tandem? R. B.

Pregled polit. in drugih dogodkov.

Tri banke so v Beogradu skrahirale. — **Trgovska bilanca** Poljske je aktivna. — **Na Bolgarskem** so sklenili otvoritev zadružne visoke šole. Kedaj pride pri nas do tega. (Pri nas še bodo zaprli že obstoječe univerze, da bomo bližje komitaški kulturi. Op. učenca). — **Madžarska** je zaprosila za uvoz 400 vagonov svinj iz naše države. (Imamo na razpolago nekaj vagonov dvonožnih . . .) — **V Avstriji** se je zmanjšal obtok bankovcev 197.5 milijarde. — **Izvoz zaklane živine** bo brez carine ako ministerstvo za trgovino sprejme tozadevno prošnjo trgov. zbornice v Beogradu. — **Slovenske sodnike** na Goriškem so odpravili. Seveda v imenu Pravice, ki se predstavlja z zavezanimi očmi. — **En milijon** Slovencev plačuje v žrelo centralizma 6 (šest) milijard, ostalih 10 milijonov pa skupaj reci in beri štiri milijarde. Živelo krepko ujedinjenje in svoboda z enakopravnostjo vred! — **Prvi december** je državni praznik Ujedinjenja. Ker smo preveč svobodni in preveč širokogrudno „ujedinjeni“ smo slavnostni članek za ta praznik izpustili. Namesto njega je uvodnik in nekaj drugih prispevkov, ki v primerni luči kažejo naše slavnostno razpoloženje. — **Sv. Oče** je za združitev pravoslavne in katoliške vere. Sv. Cerkev je vedno spoštovala vzhodne obrede ter jih tudi branila. Seveda se bodo zopet našli ozkosrčni fanatiki, ki bodo tej sveti želji in plemenitemu stremljenju sv. Očeta delali s svojo protipravoslavno propagando ovire. — **Josip Stritar**, nestor slovenskih pesnikov in veliki esteta je umrl v Rogaški Slatini. Mož, ki je s svojim delom za narod in domovino zgradil sebi s svojimi nesmrtnimi deli — naj mirno počiva v rodni grudi, katero je lako iskreno ljubil. Več na drugem mestu. — **Uradniki** čitajte današnji uvodnik! — **Žombolje**. Na rumunsko-jugoslovanski meji leži mesto Žombolje, ki je po večini nemško. Naša vlada je sedaj sedaj zamenjala to mesto za nekaj srbskih vasi. Nemci se jeze na vlado, pa seveda brez uspeha, ker Srbi vidijo le sebe ne pa koga drugega. — **Nekronani kralj** Jugoslavije. Listi poročajo: **Pašičeva civilna lista**. Pašiču so dovolili njegovi pristaši nov fond, da more skrbeti za porodico. Dva in pol milijona zlatih dinarjev dobi mož iz državne blagajne. In naši uradniki, ki so slaboohranjena kolesa državne mašine siradajo. Mnogo jih pa prisega na Pašičevo brado. Ne pljuvajte v lastno skledo! — **Našemu uvodniku** damo v izpolnitev to-le: S 1. oktobrom je dovoljeno le borih 25 odstotkov zvišanih drag. doklad. To je neznatna drobtinica s centralistične mize, obložene z milijardami komaj enomilijonskega naroda. Tudi zagrizeni liberalni uradniki bodo ob kruljenju svojih želodcev spoznali, da tega v avtonomni Sloveniji ne bi bilo, četudi je avtonomija „klerikalno maslo“. — **Volitve** v oblastno skupščino (a la deželni zbor od daleč) se vrše spomladi. Pripravimo se pravočasno! — **300 milijonov** lejev bo plačala Bolgarija naši državi kot povračilo škode, ki jo je napravilo bol-

garsko vojaštvo med vojno. Lej ima približno vrednost dinarja. — **Civilni zakon** vpeljejo z novim letom v Julijski Benečiji. — **Srbi** so proglasili bojkot proti Hrvatim. Denar jim pa le diši. — **Katoliška** katedrala, katero bodo zgradili v Beogradu bo stala 100 milj. dinarjev. Pa kedaj bo to? — **Angleži prorokujejo** razpad Nemčije. „Times“ poročajo, da Angleži računajo z razpadom Nemčije. Nemčija ne bo razpadla vsled tega, ker skušata Bavarska in Saška odpasti, temveč, ker je gospodarsko popolnoma uničena. — **Francosko** posojilo naši državi odobreno. Francoski senat je odobril posojilo Jugoslaviji v znesku 300 milijonov frankov. Od tega denarja se bo porabilo za nabavo 100.000 modernih pušk, drugo pa za državne investicije. Za puške in kanone dobimo povsod dovolj denarja, za bolnice in šole pa ne. — **Napadalci** na Cirilovo tiskarno so bili obsojeni na šestmesečno ječo in deloma na nižje kazni ter v povračilo vse škode in stroškov v iznosu blizu 40 tisoč Din. Najdejo se ljudje, ki take tipe zagovarjajo. — **Kina** so v Ljubljani vsa zaprta. — **Radič** je že pisal 31. pismo. Iz dobro poučenih virov izvemo, da se hoče Pašič pogajati z Radičem. — **Za bolnišnice** v Sloveniji smo vendar dobili na energično zahtevo poslancev SLS naknadni kredit od 2.900.000 Din. — **Španski kralj** je obiskal sv. Očeta. — **V Poruhrju** še ni nereda konec. Nemčija je pred razpadom. — **Mohorjeve knjige** so izšle. V naše zaplotne kraje še niso dospеле. Število udov je žalostno nazadovalo za 1000 članov. Kulturno družbo treba sedaj nanovo povzdigniti do prvotne višine, ako ne dalje. Naj ne bo slovenske družine brez Mohorjevih knjig. — **V prih. številki** objavimo članek g. posl. Vlad. Pušenjaka, ki dokazuje trditev, da plačamo mi Slovenci 6 milijard — s številkami iz uradnih izkazov. — **Širite „M. Stražo“**, ki vam nadomešča drage dnevnik, ker vam nudi obilo novic in zanimivosti. Agitirajte celi mesec december za nove naročnike, ker vam nudi obilo novic in zanimivosti. Ako bo „Murska Straža“ dovolj razširjena, bo po Novem letu izšla v večji obliki. Tedaj na delo vsi, ki ste z nami!

Obmejni Slovenci!
Zbirajte
za **Obmejni tiskovni sklad!**

Književnost.

(Nadaljevanje cikla „Dobra knjiga je najboljši prijatelj.“)

Pevska šola profesor dr. Pavla Kozine. Pokrajinska uprava, oddelek za prosveto in vero, je z odlokom štev. 5349 z dne 10. sept. 1823 odobrila II. del omenjene učne knjige, ki je namenjena za ljudske, meščanske, srednje in glasbene šole. V knjigi je nad 70 narodnih pesmi v duru in molu; na njih so pojasnjene vse stopnje dvo-, tro- in četveroglasnega petja. Ker je podlaga večglasnemu petju dvoglasno petje, zato je to poglavje najširše obdelano. Začenja s „kanonom“ ter preide v dvoglasno petje v terciah in sekstah; za tem so pesmi v različnih intervalih. V tem poglavju so pojasnjeni različni intervali in sorodstvo tonovih načinov. Da je knjigi harmonična podlaga je razvidno pri tro- in četveroglasnih pesmih. Troglasne pesmi imajo sledeča poglavja: 1. Troglasne pesmi s spremljevanjem tonike in dominante. 2. Troglasne pesmi s spremljevanjem tonike, dominante in subdominante. 3. Troglasne pesmi v sorodnih tonovih načinih. Pri prvih četveroglasnih pesmih imamo tri zvoke na toniki, dominantni in subdominantni, pri ostalih so pa uporabljene druge harmonije. Drugi del te knjige obravnava pesmi v molu. Pojasnjena je razlika in sorodstvo med durom in molom ter vrste molskih skal. Knjiga stane 36 Din. Iz knjige so ponatisnjene dvo-, tro- in

Tedenske novice

Pesnik Josip Stritar.

Vso slovensko javnost tako slehernega inteligenta kakor preprostega človeka je pretresla vest, da je staremu krmarju slovenskega slovsstva pesniku, pisatelju — estetu Josipu Stritarju neizprosna in nepodkupljiva Smrt 25. t. m. iztrgala vesla iz rok... Umril je... Toda ne ves. Ob svojih nesmrtnih delih je lahko s Horacem, nestorjem rimskih poetov rekel: „Non omnis moriar“ — (Ne bom ves umrl.) Veliki pokojnik ima že svojo zgodovino, bogato izpolnjene liste v pevestnici slovenske knjige. Kakor vsak smeli duh tako je tudi sedaj nesmrtni Stritar imel mnogo nasprotnikov. V borbi z njimi se je izkristaliziral do predsirtne veličine, v kateri ga redkokateri literat dosega. Zatisnil je trudne telesne oči, a njegov genij bo večno plaval nad slovensko knjigo, katero je tako obogatil. Počivaj v miru v zemlji, ki si jo tako ljubil, v zemlji, ki je tudi Tebi dala piti kelih spoznanja, razočaranja! — Natančnejši življenjepis velikega pokojnika objavimo v prihodnji številki.

Nove takse in pristojbine. S 15. nov. tl. je stopila v veljavo novela k taksnemu in pristojbinskemu zakonu. Kolek za vloge znaša 5 Din, za odločbe in potrdila 20 Din, za poveritve na 1 polo, za vsako nadaljno 5 Din, legalizacije 10 Din, za proglas polnoletnosti 500 Din, za protokolacijo trgovske in industrijske tvrdke 500, 300 in 150 Din, za izbris tvrdke 20 Din, za protokolacijo prokure, poslovodja itd. 50 Din; za neomejena pooblastila 20 Din, za omejena 10 Din, za cesije 2 odstotka, za poročne, krstne, mrtvaške liste 10 Din. Za zemljeknjižna zavarovanja tudi v obliki zaznambe do 500 Din vrednosti stalno 10 Din, preko te vrednosti še en odstotek, za izbris bremen v zemljiški knjigi ne glede na vrednost 50 Din. Pri odmeri realne pristojbine ni merodajna samo kupnina, temveč prometna ali pa katastralna vrednost, katera od teh treh je večja. Prenizka napoved prometne vrednosti ima za posledico občutno kazen. — Tako nas „šraufa“ Pucelj-Žerjavov centralizem...

Ureditev cerkvene jurisdikcije v Jugoslaviji. Po poročilu našega poslanika dr. Smodlake je Vatikan odobril in sprejel zahteve naše vlade glede ureditve teritorialne cerkvene jurisdikcije. Kraji, ki so do sedaj spadali pod jurisdikcijo škofij, nahajajočih se izven ozemlja naše kraljevine na Mažarskem, v Avstriji in v Italiji, pridejo pod jugoslovanske škofije. V prvi vrsti gre za kraje v Sloveniji, Prek-

četveroglasne pesmi v treh snopičih, od katerih stane vsak 6 Din. Knjiga se naroča pri založbi „Jugoslovanske knjigarne“ v Ljubljani, Pred škofijo. Dobi se pa tudi po vseh knjigarnah.

* * *

M. Humeck, Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov pojasnjena s 25 barvanimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena vez. knjigi Din 120. Ta knjiga obsega 409 strani. Nje zelo okusna in smotrna oprema je za današnje razmere naravnost sijanja. Lepe barvane podobe so poklicane širiti prepotrebno poznavanje sadnih vrst in škodljivcev sadnega drevja. Slike v tekstu pojasnjujejo pa tako izrazito zlate nauke, da se že kar na pogled razumejo. Vsebina obsega vse, kar treba vedeti za umno pridelovanje sadja; torej je to popolna knjiga v tej zadevi. Strokovni list „Slovenski sadjar“ ima že od početka sem več tisočev prijateljev med sadjarji. Oni dobro poznajo njega idealne namene in praktično vrednost, ter pravilno cenijo zasluženega ustanovitelja in urednika, ki je obenem izdajatelj te knjige. Ter ni treba hvaliti knjige, ker zadostuje že opazka, da vsebuje ona srečno v celoto sestavljeno od izdajatelja izpopolnjeno zbirko člankov omenjenega lista. Po teh tisočih poznavalcev se naj knjiga najprej priporoča, da služi svojemu lepemu namenu za splošno povzdigo sadjarstva Slovenije. Na čim višjo stopnjo se to spravi,

murju, Bački, Baranji, Banatu in v Slavoniji. Frančiškanska samostana v Vojvodini se pridelita zagrebški frančiškanski provinciji.

Izvoz naše živine v nevarnosti. Obmejne živinozdravniške štacije nam sosednih držav so ugotovile, da so prišli od nas živinski transporti z bolno živino. Baš radi tega obstoji velika nevarnost, da bodo sosedne države prepovedale uvoz naše živine. Baš radi te nevarnosti, da bi bil naš izvoz zaprt, je poljedelsko ministrstvo izdalo na vse pokrajinske uprave stroge naredbе glede natančne preiskave naše živine, ki se izvažajo v inozemstvo. Odslej naprej bo vsak komad natančno preiskan in le popolnoma zdrava živina bo smela ven. Kakor javljajo, je izvoz živine iz Vojvodine prepovedan in to radi tega, ker so baš od tam romale bolane svinje ter živina v Prago in na Dunaj. Čehoslovaška in avstrijska vlada sta se pritožili radi tega v Beograd in ta je prepovedal izvoz.

Izredni in redni izdatki ministristva za kmetijstvo znašajo celokupno 200 milijonov 304.566 Din. Redni izdatki za Slovenijo znašajo 8 milijonov 942.700 Din, izredni pa 14 milijonov 823.129 Din. Za regulacijo rek Save, Mure, Drave, Kamniške Bistrice, Savinje in Ljubljanske je določen minimalni kredit 2 milijonov Din, za organizacijo in kultiviranje ljubljanskega Barja pa kredit v znesku 50.000 Din.

Borba proti Marijinim podobam v Rusiji. Ruski listi poročajo, da so v mestu Počepu v črnigorski guberniji izobesili v cerkvi Marijine podobe. Ker pa je to prepovedano, je sodišče obsodilo duhovnika Ustimenda na 1 leto in 34 kmetov na 6 mesecev prisilnega dela.

Nagrada za najgršo žensko. Nekemu listu v Rio de Janeiro v Južni Ameriki je postalo predolgočasno, da ameriški listi razpisujejo nagrade le na najlepšo žensko. Postavil je stvar na glavo in razpisal nagrado na najgršo žensko. Prijavilo se je 308 kandidatkinj, od teh se jih je pripustilo k tekmi le 229, ker so bile še dokaj čedne. Med najgršimi najgrša je bila 32-letna Brazilijanka. Najgrša ženska se ni prav nič hudovala zaradi svojega rekorda, ampak je mirno vtaknila v žep pridobljeno nagrado.

Milijonsko tihotapstvo. Pred kratkim so prijeli v Mariboru dva žida, brata Beracha, ki sta tihotapila denar v Avstrijo. Pri enem so dobili v vlaku pod klopjo v skritih vrečicah 3600 zlatih turških lir in 196 funtov šterlingov v skupni vrednosti poldrugi milijon dinarjev, pri drugem pa

toliko bolj bode zaslovelo, toliko več koristi bode imel posamznik in celota našega narodnega gospodarstva. Dobri nauki na dobrih tleh z svojo plodnostjo so visoka, zdrava valuta, so več vredni, kot mrtva kovina, čisto zlato.

* * *

Društva pozor! Nove, izborne igre! Jurčič-Bajuk, Tihotapec, ljudska igra v petih dejanjih. Ljudski oder 4. zvezeh. V Ljubljani 1923. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena 22 Din. Steržajeva dramatisacija Jurčičevega Tihotapca je že dolgo pošla. Zato je bilo povpraševanje po tej priljubljeni igri prav veliko in Bajuk je ustregel živi potrebi, da je na novo priredil to priljubljeno Jurčičevo povest. Šestnajst moških vlog in tri ženske nosijo igro. Kar bo ljudstvu posebno ugajalo, bo originalno mozevanje dolenskih kmetov. Intrigant Tekmec, ali Fortunatek je krasna komična vloga zahrbtnega sebičnega, ki je obenem tako dovtipen, da bi tanjki Verovšek Tekmeca priklopil k svojemu Mozolu, Krjavlju, Ježu. Tudi Kokošarica, ki je prav izvrstna ženska vloga, ki s svojo jezikavostjo vzbuja salve smeha. Tihotapec France in graničarski stražmojster Peč, sta pa dve v vlogi, ki zahtevati resno zasedbo, ker ste prav težki. Igra je efektna, morda je malo preveč pretepaškega v njej, slog pristno Jurčičev, konec spravljen in blagouplivajoč, senerija priprosta, da jo zlahka zmore vsak podeželski oder.

vrečico tihotapskega orodja. Oba tajita, da je najdeni denar njihov.

Važno za županstva! Dodatno k tuor. okrožnici z dne 18. 10. t. l. št. 563 radi predložitve obč. proračunov za l. 1924 se uvedba doklad na užitnine pojasnuje v sledečem primeru: V občini N. N. se je glasom izkazala fin. kontrole iztočilo v enem letu 42 hl. vina. Drž. trošarine od hl. je 35 Din kar znaša 42 krat 35 je 1470 Din. Ta znesek (1470) je sedaj podlaga za občinsko proračunanje užitninskih doklad. Ako občina N. N. sklene od 42 hl. na leto iztočenega vina 90%, doklad na užitnine, dobimo pravo svoto, ako znesek, ki je za obč. podlago, množimo skozi devetdeset in sicer: 1470 krat 90 je 1323,00 Din, kateri znesek se pri primanjkljaju upošteva ter je primanjkljaj za toliko nižnji, vsledčesar se potem znižajo občinske doklade. Občine lahko sklenejo doklade na drž. trošarino od vina in vinskega mošta do najvišje 250 odstotne izmere. Obč. se ponovno opozarjajo, da sklepajo to doklado le v odstotkih in ne v gotovih zneskih od potočene množine. Konečno mora biti sklep obč. odbora za pobiranje doklad na užitnine pravilno razglašen v smislu § 79 obč. reda. P. Potočnik, okr. tajnik.

Iz kancelarije Mariborskog vojnog okruga broj 27.047 od 23. novembra 1923 se javlja sledeči oglas. V komandi vojnog okruga v Mariboru (Dravska kasarna, soba 17) se bodo vršile, dne 5. decembra t. l. ob 11. uri predpoldne sledeči dve dražbi: I. Tretja javna ustmena licitacija za prodajo barak „Dunaj“ v Mariboru po naredbi komandanta Dravske divizijske oblasti I. broj 3294 od 18. novembra t. l. II. Prva ofertalna dražba za prodajo „Dominikanske kasarne“ z zemljiščem v Ptujju po naredbi komandanta Drav. div. oblasti I. broj 3224 od 18. novembra t. l. Pogoji za obe dražbi so razvidni vsaki dan med uradnimi urami v pisarni Mariborskog vojnog okruga (soba 17). Pravico za pogajanja pri tej dražbi ima vsakdo, ki ni izključen iz udeležb za dražbami. Vsak dražbenik ima položiti kaucijo i. s. naši državljani 5% inozemci po 10% od začetne vsote. Kaucijo se ima položiti na blagajni vojnog okruga v Mariboru pred dražbo v gotovini ali pa državnimi vrednostnimi papirji. Za ofertalno dražbo „Dominikanske kasarne z zemljiščem v Ptujju“ ima vsaki licitant tudi do 5. decembra t. l. ob 11. uri vložiti oferto, opremljeno z 10 Din kolekom in adresovano na Komando Marib. voj. okr. Izključna cena je 1,557.486,01 dinara za navedeno kasarno z zemljiščem v Ptujju.

Dopisi.

Gornja Radgona. Dramatski odsek našega bralnega društva pridno deluje. V soboto in nedeljo (24. in 25. t. m.) smo gledali izvorno kmečko burko „Cudotvorna pijača“ prvič na deskah našega skromnega odra. Sobotna predstava je bila pod vplivom neizogibnih okolnosti manj posrečena, zato pa so igralci nedeljsko predstavo kar najboljšo podali. Salve smeha in ploskanja koncem vsakega dejanja so poplačale igralcem trud. Tudi norčava komedija je potrebna za predramitev živcev v teh žalostnih časih. — Po nedeljski igri se je vršil v gostoljubni gostilni g. Karbaša bogat srečolov s tamburanjem in prosto zabavo. Prireditev je vrgla za tisk. sklad „Murske Straže“ lepo svoto. Seznam darov in prostovoljnih prispevkov objavimo na drugem mestu. Vsem plemenitim dobrotnikom pa obljubljamo: Murska Straža vas ne bo pozabila.

Radinci. V nedeljo, dne 9. t. m. ob 3. uri popoldne se vrši v prostorih g. Maršeka času-primerna in pretresljiva žaloigra „Mlinar in njegova hči“, igrana od dram. odseka gornjeradg. bralnega društva. Kapelčani in drugi okoličani pridite v obilnem številu; ne bo vam žal za lep, umetniški užitek za mali denar. Vstopnina bo razvidna iz lepakov. Prireditev gre v korist „Murske Straže“.

Gornja Radgona. Osnovna šola v Gornji Radgoni priredi v sredo, dne 5. decembra t. l. v posojilnični dvorani običajen Miklavžev večer. Natančnejši vspered je razviden na lepakih. Ker se namerava pri tej priliki tudi letos obdariti večje število revnih učencev, se šolsko vodstvo tem potom obrača do vseh z vljudno prošnjo, da bi vsak po svoji moči prispeval v ta namen s prostovoljnimi darovi kakor z raznimi šolskimi potrebščinami, obleko, obuvalom, pecivom, sadjem, denarjem itd. Darila se naj blagovolijo poslati v torek, dne 4. decembra popoldne v šolo.

Iz ljutomerskega okraja nam pišejo: Priobčite velezanimivo kroniko ene same nedelje mladega vina. Gre za deset slučajev, katerih se sv. Martin menda ni veselil preveč. Poslušajte torej: Enega so „zdregali“, drugega so „vbuji“, tretjega so zaklali, četrtega so „mesarili“, petega

so „okoliprinesli“ (germ.: umgebracht), šestega so „fentali“, sedmega so hladnega napravili, osmemu so „kosti prešteli“, devetega so zmrcvarili in deseti je umrl na posledicah nedeljskega pretepa... Seveda nikjer ni krivo vino in tudi ženska redkockje. Kdaj se bodo ljudem odprle oči? (Op. uredništva: Slovenskemu ljudstvu vzlasti narodu, živečemu v lepi Prlekiji se že dolgo odpirajo oči in kadarkoli se nam odprejo, z začudenjem gledamo, kaj je vse pri nas mogoče. Nismo proti vinu — saj ga je dal Bog —, ali zmerno se naj pije in s pametjo. Edini izhod najdem v tem, da se mladina čim tesneje oklene izobraževalnih društev, kjer se poje, predstavljajo igre, tambura, telovadi. Stariši naj mladini ne nasprotujejo, ampak je naj navajajo k temu, da se čim tesneje oklenejo društva, njegove knjižnice in notranjega društvenega dela. Ako se bo to upoštevalo, ne bo treba tako pestrih izrazov za opis enega Gospodovega dne v naši lepi, od samega Boga blagoslovljeni Prlekiji!)

Ljutomer. Tu sta se 19. t. m. poročila g. Jožef Rus in g. Antonija Babičeva. Milosrčni gostje so se pri bogato obloženi mizi tudi spomnili revnih naših učencev ter so nabrali za Podporno društvo narodne šole znesek 200 Din. Bog plačaj vsem dobrotnikom. Novoporočencema obilo sreče!

Veržej. Dekliška zveza v Veržeu priredi dne 2. decembra v proslavo Brezmadežne lepo akademijo z petjem, govori, deklamacijami in velpomenljivo igro: „Trojna pot“. Vabimo k obilni udeležbi.

Maribor. Tu je umrla 26. tm. po dolgotrajni bolezni g. Matilda Rutnik roj. Plepelec soproga v Gornji Radgoni znanega orož. stražmojstra v pokoju g. Rutnika. Blagi pokojnici, ki je bila prijateljica našega lista svetila večna luč!

Stavenski vrh. Hranilnica in posojilnica v Radincih je darovala gasilnemu društvu „Očeslavci, Ivanjci, Ivanjševci“ 200 Din podpore, za kar ji društvo izreka svojo toplo zahvalo.

Stročja vas pri Ljutomeru. V nedeljo 18. tm. se je vršilo tu blagoslovljenje Kikčevega križa pri Kamni in doma Marijinega kipa. Lepa je bila ta slovesnost; mili gostje so pri večerji tudi mislili na naše uboge dijake, za katere se je nabralo ozir. za dijaško večerjo 180 Din. Hvala vsem darovalcem!

Gospodarstvo

Sprejemanje 10 dinarskih bankovcev drž. izdaje iz l. 1919 (takozvanih „kovačev“) po državnih blagajnah. Finančna delegacija opozarja, da sprejemajo do vštete dne 1. februarja 1924 vse državne blagajne 10 dinarske bankovce drž. izdaje iz l. 1919 tudi za vplačila ob pogojih, ki so razvidni iz razglašene te delegacije št. A IV. 3570 z dne 1. septembra 1923, ki je objavljen v Uradnem listu št. 84 z dne 8. septembra 1923. Do istega roka in ob sličnih pogojih pa državne blagajne v krajih, kjer ni podružnice Narodne banke, tudi posredujejo zamenjavo imenovanih bankovcev. Zamenjajo pa se ti bankovci lahko pri Narodni banki in vseh njenih podružnicah do vštete dne 9. februarja 1924, pozneje pa do vštete dne 10. junija 1924 le še pri Narodni banki v Beogradu. Izza dne 11. junija 1924 zgubijo ti bankovci vsako vrednost in se ne bodo več zamenjavali.

Nadomestne volitve v cenilne komisije za dohodnino v Sloveniji in vpostavitev dohodninske cenilne komisije za Prekmurje. Volitve po § 189 zakona o osebnih davkih se vrše v nedeljo, dne 20. januarja 1924. Razpis volitev izide te dni v Uradnem listu in se bo objavil tudi po vseh občinah na krajevno običajni način. Razglas obsega vse podatke o načinu, kraju in času volitev. Volilni imeniki bodo pri davčnih oblastvih l. stopnje razporejeni na vpogled od dne 13. decembra do 20. decembra t. l. ob navadnih uradnih urah. V istem času se smejo vlagati istotam reklamacije proti volilnim imenikom. Po poteku reklamacijskega roka bodo smeli davčni zavezanci vpogledati volilne imenike še nadalje do vštete dne 12. januarja 1924, ako se primerno legitimirajo, da se jim na ta način omogoči izbrati kandidate iz kroga volilnih upravičencev.

Obvarujmo krompir pred gnilobo. Pri spravljanju krompirja v kleti ali v jame na prostem moramo biti zelo previdni, da odstranimo vse gomolje le količkaj ranjene ali nagnite. Šele dobro prebrani, zdravi krompir polagajmo nato v namenjeni prostor. Med vsako plast krompirja nakosimo zdrobljenega živega apna, ki učinkuje proti širjenju gnilobe. Nato seveda zakrijemo ves krompir s slamo, da nam čez zimo ne pozebe.

Listnica uredništva.

I. C.: Ne sodi v list: ni prebavljivo: ne vsebinsko, ne slovniško. Vadite se v pripovedovanju in napišite drugič nekaj pametnega. „Da pa ne bo nikdo čital“ kar ste napisali, kakor želite — sem pa vtaknil v peč! — J. W. Stanetinci: Popravljamo tisto notico v toliko, da imajo dediči vojv. Ahrenberg tudi v Stanetincih svoje posestvo. Drugo pa ne sloni na mistifikaciji, ampak ima stvarno podlago: O tem govorijo od Vas vposlani spisi vendar jasno; kajti zakaj bi vlada, ki do datuma, ko je izdala znani min. odlok niti vedela ni za nastop dedičev Ahrenberg nekaj definitivnega odločila. Ker pa precizira pogoje, je to vendar jasno znamenje, da zadeva ni rešena. Udeležnikom želim seveda srečo v slučaju, da dediči Ahrenberg, bodisi da se pišejo princezinje Croy ali drugače — ceno prodajo svoje posestvo, ki jim po božji in človeški postavi pripada. Vsem: Odgovori prihodnjič. — **Holečka Ivanovič, Ljutomer:** Dobrodošli, ako pošljete zopet kaj. Kot honorar Vam pošljemo lepo knjigo, denarja sami nimamo. — **I. Lipovec:** Doposlano pismo ni nič manj bedasto, kakor vsa dolga, nesmiselna, smešna pravda, ki daje incijatorju karikaturu tipičnega „Prozeshanseln“ in to še pred forumom javnosti, katero z osebno umazano perilo nič ne interesira. Sicer priobčim v najkrajšem času zanimiv podlistek „Pravdb za oslovo senco“, kjer bo marsikdo našel sam sebe. Tudi neumnosti je dar božji, zato se vsak domišljavi „Prozeshanseln“ z njo ponaša.

Poslano.)*

P. n. uredništvu „Murske Straže“ v Gornji Radgoni. Prosim za objavo sledeče izjave: Podpisani preključem tem potom v „Murski Straži“ št. 11 z dne 15. marca 1923 na tretji strani, g. Jos. Jakončiču očitano „in drugih nečastnih dejanj“, ker sloni dotični pasus na netočnih informacijah. V Gornji Radgoni, dne 16. novembra 1923. Za gasilno društvo, Gor. Radgona, Karl Šalamon, načelnik.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, v kolikor določa zakon.

Kr. glavna carinarna v Gor. Radgoni

Javna licitacija

razne zaplenjene svilene manufakturne robe **v nedeljo, dne 9. decembra po rani maši, t. l. po 8. uri** pri tukajšnji carinarni v pisarni.

Carinarna.

HRANILNICA IN POSOJILNICA v RADINCIH

r. z. z. n. z.

obrestuje vloge po najvišji obrestni meri || daje raznovrstna posojila in izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168.

Lepa trgovska hiša z enim lokalom, 4 skladišča, 5 sob za stanovanje, štale, svinski hlevi, povsod električna luč, potem eno lepo gospodarsko poslopje se proda skupaj. Reč se nahaja v lepem prometnem kraju na Štajerskem (Sloveniji). Tudi pripravno za eksportno trgovino ker je blizu železnice. Vpraša se na upravništvo lista.

Otrokši vozek se prodaja

je v dobrem stanju, precej velik. Vpraša se pri občinskem redarju v stari bolnišnici v G. Radgoni.

Hiša se prodaja z 2 orala zemljišča. Je sadonosnik in njive. Več se izve pri Mariji Horvat, Plitvički vrh št. 50 pri G. Radgoni.

Ceneno češko perje!

En kg sivega opuljenega perja 65 Din, na pol belo 80 Din, belo 90 Din, boljše 100 in 120 Din, mehko jak puh 150 in 180 Din, boljše vrsta 225 Din. Pošiljatve carine prosto proti povzetju, od 200 Din naprej poštnine prosto. Blago se tudi zamenja in nevrče vzame nazaj. Naročila samo na **Benedikt Sachsel, Lobez** št. 139 kod Pilsna, Češkoslovaška. Poštne pošiljke grede iz Češkoslovaške v Jugoslavijo krog 14 dni.

Iščem

Kuharice, sobarice, kuhinjske deklet, hlapce, strežnike, natakariče itd. z dobro plačo in dober postopak. Za odgovor je priložiti za 2 Din znamke. Naslov: **Roza Rušer**, posredovalnica služb v Ljutomeru.

Vežalke, baterije, nogavice, biserne gumbice, lasne sponke, glavnike vsako množino po tovarniških cenah, jednako razne druge v to stroko spadajoče predmete se dobi samo pri tvrdki **J. Baloh**, Maribor, Grajski trg 3.

Sodi za vino vedno v zalogi pri **FRAN REPIČ**, Ljubljana, Trnovo.

Stanovanje s kuhinjo in vrtom dobi

v Studencih pri Mariboru, kdo mi posodi 40.000 Din. Zraven je spodnja klet, svinski hlevi, lepi vrt itd. Tozadevne ponudbe poslati „Ugodna prilika“ na upravništvo „Murske Straže“.

Počne izredno močne s furami in brez fure prodaja najceneje **J. Postružnik, klobučar Sv. Jurij ob Ščavnici**.

PO ČU

dovito nizkih cenah kupite letos volнено blago

za ženske in sukno za moške obleke, kakor tudi vso drugo manufakturno robo v veletrgovini R. Stermecki,

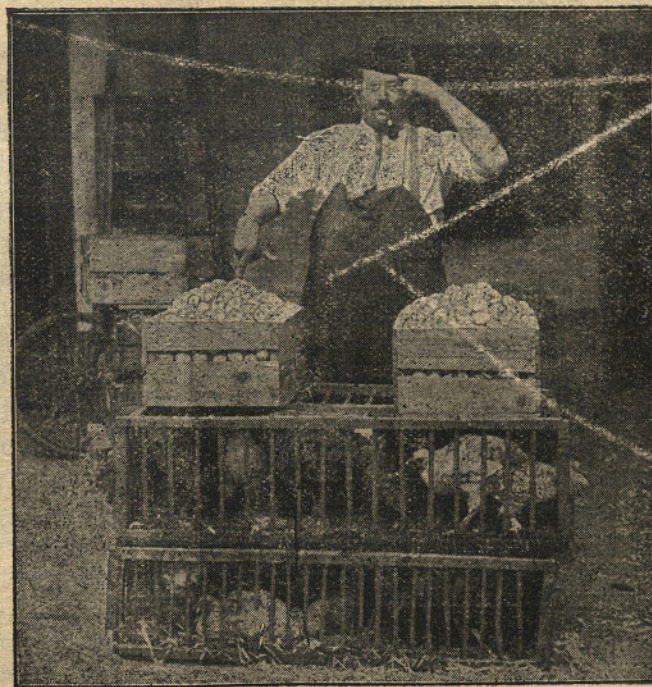
Celje. Trgovci engros-cene. Radi splošnega pomanjkanja denarja treba povsod štediti ter je dolžnost vsakega, da se pelje v Celje in poskusi enkrat kupiti v veletrgovini R. Stermecki.

Hiša enonadstropna, nova, z lepimi kletmi ter precejšnjim vrtom v Ljubljani, se zamenja za Maribor eventuelno tudi proda. Tozadevna natančnejša pojasnila daje tvrdka **J. Baloh**, Maribor, Grajski trg št. 3.

Izvežban

manufakturist

slov. in nem. jezika sposoben se sprejme takoj. — Ponudbe pod „Vesten 20—25“ na upravništvo „Murske Straže“.

Nosite čevlje z Berson gumi potplatiti.

Prepričajte se sami, kako ugodni so za nositi. Vzemite pa pred vsem v obzir, da je Berson-gumi potplat cenejši kot usnjeni ter pomenja nositev istih za Vas velik prihranek. Zahtevajte pa od Vašega čevljarja strokovno pritrditev gumi potplatov z uporabo priloženega Berson-cementa.

Proda se hiša v Trbovljah na najboljšem prometnem prostoru, 8×10 m, velika pritlična, podkletena in z podstrešnim stanovanjem. Pripravna za trgovino ali vsako drugo obrt. Cena 1.100.000 kron in se lahko polovica zneska počaka. Natančnejši podatki se dobijo pri lastniku **Juriju Ferenc**, zid. mojster v Trbovljah.

Najboljše se prodaja pri

Ratnik-u

v GORNJI RADGONI
SPODNJI GRIS št. 12

Za jajca, maslo dam najlepše cene!

! Zato vse jajčarice rade grejo na Spodnji Gris — do mene! Ker Ratnik res najboljše plača, se konkurenti vsi jezijo, zato pa vse jajčarice k meni na Sp. Gris hitijo... !

Slavenska banka d. d., Zagreb

PODRUŽNICA GORNJA RADGONA

Delniška glavnica 50.000.000 Din a rezerve preko 12.500.000 Din

Vloge čez 125.000.000 Din

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Kranj, Ljubljana, Maribor, M. Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien. Ekspoziture: Jesnice, Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije: Buenos-Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije: Slovenska banka, Ljubljana. — Jugosl. Industrijska banka d. d., Split. —

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.